

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-02-09

Ärende
TN 2025-1332

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Handläggare
Jens Plambeck
08-12331651
jens.plambeck@regionstockholm.se

Trafiknämnden
2026-03-17

Beslut om överenskommelse avseende behörighet för Region Sörmland att fatta beslut om allmän trafikplikt gällande busstrafik i Stockholms län

Förslag till beslut

Trafiknämnden beslutar följande.

- Överenskommelse avseende behörighet för Region Sörmland att fatta beslut om allmän trafikplikt gällande busstrafik i Stockholms län, bilaga 1, godkänns.

Sammanfattning

Trafiknämnden föreslår godkänna överenskommelsen som innebär att den regionala kollektivtrafikmyndigheten i Sörmland får behörighet att fatta beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Stockholms län. Den kollektivtrafik som berörs körs av Sörmlandstrafiken och innefattar sträckan Trosa – Vagnhärad – Gnesta (linje 551) respektive sträckan Trosa – Vagnhärad – Södertälje (linje 802). Överenskommelse mellan regionerna har funnits sedan tidigare och ringar övergripande in grundläggande ansvarsfördelning och finansieringsprinciper.

Bakgrund

Trosa kommun, med cirka 15 000 invånare, ligger i Södermanlands län, men tillhör Stockholms arbetsmarknadsregion. Cirka 2 800 av invånarna i Trosa kommun har sin arbetsplats i Stockholms län, varav 1 500 har sin arbetsplats i Södertälje kommun och cirka 700 har sin arbetsplats i Stockholms kommun.

Arbetspendlingen in till Trosa från Stockholms län är mer begränsad och omfattar drygt 600 personer, men trenden är att pendlingen ökar.

Kollektivtrafiken som berörs av överenskommelsen körs av Sörmlandstrafiken och består av busstrafik mellan Trosa – Vagnhärad – Gnesta respektive Trosa – Vagnhärad – Södertälje. Sträckorna trafikeras av linjerna 551 respektive 802. Sträckan mellan Trosa och Södertälje har mycket stor betydelse för arbetspendlingen. Sträckan mellan Trosa och Gnesta har framför allt betydelse för studiependling till Vårdinge by folkhögskola. Region Stockholm och Region Sörmland har länge haft ett samarbete gällande busstrafik på sträckorna.

Sedan tidigare finns en överenskommelse kring samma linjer (TN 2017-1165). Förutom mindre ändringar handlar uppdateringen om hur kostnadsfördelningen beskrivs för den förstnämnda linjen (Trosa – Vagnhärad – Gnesta). I den nya överenskommelsen hänvisas till trafiksamverkansavtalet i stället för att beskriva exakt uppdelningen i överenskommelsen.

Förvaltningens förslag och motivering

Enligt Kollektivtrafiklagen får en regional kollektivtrafikmyndighet, efter överenskommelse med en eller flera andra sådana myndigheter, fatta beslut om allmän trafikplikt inom myndigheternas gemensamma område. Ett sådant beslut får endast avse regional kollektivtrafik.

Den aktuella busstrafiken över länsgräns sammankopplar Trosa med Stockholms arbetsmarknadsregion. Bedömningen är att trafikutbudet i huvudsak tillgodoser resenärernas behov av arbets- och studiependling eller annat vardagsresande. Busstrafiken är således att bedöma som regional kollektivtrafik i den mening som avses i kollektivtrafiklagen.

Trafikförvaltningen har i dialog med den regionala kollektivtrafikmyndigheten i Sörmland arbetat fram ett förslag till överenskommelse avseende behörighet för den regionala kollektivtrafikmyndigheten i Sörmland att fatta beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Stockholms län. Överenskommelsen ringar övergripande in grundläggande ansvarsfördelning och finansieringsprinciper.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför kostnader och intäkter enligt trafiksamverkansavtal för sträckan Trosa – Vagnhärad – Gnesta, vilket fastställer ansvarsförhållandena för bland annat trafikering, taxa och tidtabeller samt fördelning av kostnader

och intäkter mellan Region Stockholm och Region Sörmland. Avtalet gäller från december 2019 och tills vidare.

- För resor över länsgräns är det möjligt att resa med SL:s biljetter inom Södermanlands län. Biljettintäkterna på linjesträckan Vagnhärad - Gnesta ska behållas av respektive Part.
- Region Sörmland ska svara för all eventuell förseningsersättning som resenär på linje 551 begär.
- Region Stockholm ska ersätta Region Sörmland för den trafik som utförs på linje 551 för sträckorna Vagnhärad - Gnesta respektive Gnesta-Vagnhärad. Ersättningen motsvarar 50 procent av den ersättning som Region Sörmland vid var tid betalar till upphandlat trafikföretag för utförd trafik på sträckan.

Region Stockholm betalar ca 840 000 kr per år i ersättning (budgeterat 900 000 kr/år) till Sörmland för Sörmlandstrafikens linje 551. Enligt gällande taxeregler gäller bara periodkort från SL på 551 inom Stockholms län, men då bussarna på linje 551 saknar valideringsutrustning så finns ingen statistik på valideringar. Det pågår arbete om att komplettera bussarna med detta framgent.

För sträckan Trosa – Vagnhärad – Södertälje tar Region Sörmland ensamt kostnader och intäkter.

Riskbedömning

Förslag till beslut om att godkänna överenskommelsen enligt ovan bedöms inte medföra några risker.

Säkerhetskonskvenser

Förslag till beslut om att godkänna överenskommelsen enligt ovan innebär inga/oförändrade säkerhetskonskvenser.

Konskvenser för miljön

Försörjningen av södra länshalvan med busstrafik genom Sörmlandstrafiken kan ersätta ett antal bilresor och har därmed positiva effekter på miljön genom mindre utsläpp och buller.

Sociala konskvenser

Beslutet om att godkänna överenskommelsen enligt ovan medför en stabil trafikering mellan några centralorter i Sörmland och i Stockholms län där många pendlare får möjligheten att nå sina arbets- och utbildningsplatser.

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-02-09

Ärende
TN 2025-1332

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Beslutsunderlag

- Förvaltningschefens tjänsteutlåtande
- Bilaga Överenskommelse avseende behörighet för Region Sörmland att fatta beslut om allmän trafikplikt gällande busstrafik i Stockholms län

Skickas till

Region Sörmland

Erik Norling
Förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef Strategisk utveckling